

Forfatter: Strøm, Henrik Christian

Titel: BREV TIL: Wad, Gregers FRA: Strøm, Henrik Christian (1809-08-24)

Citation: Strøm, Henrik Christian: "BREV TIL: Wad, Gregers FRA: Strøm, Henrik Christian (1809-08-24)", i *Breve fra og til Gregers Wad 1790-1812*, H. H. THIELES BOGTRYKKERI, s. 151. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002223923-000-shoot-L0022239230000051.pdf> (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Breve fra og til Gregers Wad 1790-1812

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

4.

Dresden 24 August 1809.

Vanskelig vilde De Højstærede Velynder kunde tilgive min lange Taushed, naar De ej selv vidste, at den Rejsende, der søger at drage Nytte af hvert forbie ilende Øjeblik, iidelig forefinder Gienstande, der sysselsætter hans Opmærksomhed, og ofte nøder ham til at vende sit Sind fra det forhen foresatte. I en roeligere Tid vilde jeg ej heller saa længe have ladet dem være i Uvished om mit Opholdssted, i et Land derimod, der rystes af en saa voldsom Kamp, nodes man uvilkaarlig til med de øvrige at lytte efter, fra hvad Kant Jordskælvet nu vil komme.

Reisen fra K.havn var naturligviis, som i den allerværste Aarstid, ej synderlig behagelig, dog, som fra Barndommen ej vant til at sidde bag Kakkellovnen, lod jeg Sne og Blæst have sin Gang. De vilde desuden vist ej føle synderlig medynk med mig, om jeg nu i den heedeste Sommer fortalte at vi ved Flensborg i et rasende Sneefog nær vare blevne levende begravne.

I Kiel gjorde jeg under et Par Dages Ophold Be-s. 152kiendtskab med Pfaff og Weber; i Brunsvig tilbragte jeg 3de Dage med at gennemgaae nogle Samlinger med Hausmann, under Erindring af vore fælles Venner i Khavn og Sverrig, og med at sammenholde vore Bemærkninger. Da jeg flk at viide, at Forelæsningerne i Freyberg længe siden vare begyndte, saa styrede jeg Coursen ad Berlin hvorhen min Broder forhen var afreist. Et behageligt Tilfælde førte mig til et Værtshuus, hvor v Buch logerede.

Uagtet min Broder allerede havde giordt Bekiendtskab med Karsten, Gerhard, Hermbstädt, saa var dette Møde dog meget interressant, da han i Septbr. havde giordt Touren fra Norge over Fladstrand, havde været i 3 Uger paa K-berg og var med Forholdene der overalt ret bekiendt. Vi havde for været nogle Dage sammen i Upsala. Jeg hospiterede i Karstens Forelæsninger (som Peter fra sin Ankomst her havde hørt) frydede mit Øie ved de mange herlige Sager i den Kongelige Samling, der især er bleven udmærket ved Humboldts Opdagelser fra Amerika.

Hos Gerhard, som den første i Biærgværksfaget, gennemgik vi og aldeles nøje en noget gammelmodisk, dog ret instructiv Samling; han førte os til et vel indrettet Støberie (2de Reverberovne) i Nærheden, og, ihvorvel overalt her modtaget med en forekommende Velvillie, fandt jeg dog særdeele Behag i denne Olding, der med den ægte tydske Oprigtighed, tillige havde holdt temmelig Skridt med den nyere Videnskab, uagtet hans Virkekreds i den sildigere Tid eene har indskrænket sig til det praktiske.

Klaproth var under heele Tiden syg, saa vi ej kunde faae Adgang til hans Samling, der ellers staaer næst den kongelige.

Vi vandrede midt i Marts Maaned til Freyberg. Verner tillod os at hospitere i sine Forelæsninger over Geognosie og Biergbygning; dette tilligemed Anfahren i Gruber s. 153og Hytter holdt os beskiæftigede til midt i Juni, da vi under I maanedes Vandring gennemstreifede den største Deel af det sachsiske Ertsgebirge.

Hvad der allerede ved min første Indtrædelse i disse Bierge faldt mig i Øjnene i dette Gebirges udvortes Form, de sagte stigende sphæriske Forhøjninger, fandt jeg her og at være udmærkende, deres stærke Indhold af Mettaller i den Mængde af gennemkrydsende Gange som i de skandinaviske Biergrækker alleene paa Kongsberg i den Mængde, dog vist under forskiellige Forholde, finder Sted, ledte mig paa den Formodning, at disse Bierge og i deres indvortes maatte have noget udmærkende fra vore nordiske.

I Vinteren vil jeg søge at blive bekiendt med Gangforholdene, med Verners System, og af de enkelte nøjere optagne Deelee af Ertsgebirget søge at uddrage et Cart, der kan tiene mig til Fundament for det næste Foraars Undersøgelser.

Herfra, hvor vi har opholdt os i en Par Uger, blev en Udmarsch foretaget i Omegnen til det berømte Stolpener Basaltbierg: Keulenberg, og det sachsiske Schweiz, saakaldet af de skarpe steile Klipper hvormed en Qvadersandsteenformation, hvoraf Christiansborg Slot er bygget, og som her er af en betydelig Udstrækning om Königsstein, Lilienstein, Sehandau etc. viiser sig. Saa forskiellig i dens Blanding har den i sin udvortes Form med Sienitformationen om Farrisvandet ved Laurvigen meget tilfælles.

Hvad jeg i Biergbygningen her har fundet ejendommeligt og værd at bemærke, er, siden Kongsbergs Død ¹⁾, ved de mægtige Ertsbjerge i Norden tildeels saare lidet andvenbart; i Maskineriet ere mange gode indretninger, Jernproceduren er her i Sachsen paa et lavt Trin.

Verner, som istedenfor sin sædvanlige Tour til Carlsbad, blot for en Forandring opholder sig her nogen Tid, sender Dem mange Hilsener.

s. 154Vi vare i Formiddags hos ham, for at medtage hans Raad paa en Vandring til Tarnowiz, Gleiwitz Malepane ¹⁾ etc, som jeg meget længes efter at lære at kiende, og hvilken vi i Overmorgen med vore gode norske Been agter at tiltræde. Da han først sildig begynder sine Forelæsninger, tænker vi der at kunne

opholde os i en 2 Maaneder i hvilken Tid jeg vel troer paa den i Sverrig ved egne Hænder og Øjne lagte Grundvold ogsaa at giennemskue en schlesisk Masovn, som jeg dog og i næste Sommer agter at beæge.

Den Afhandling, som jeg kort før min Afreise fra Khavn underkastede Deres Bedømmelse tager jeg hermed den Frihed at oversende i en temmelig forandret Tilstand, da mange igientagelser, som vel plejer at følge med de første Forsøg af den Art, ere afskaarne, og jeg har nøjere holdt mig til Hovedsagen.

Da Sagen nøjst angaaer Rentekammeret, saa troede jeg det meest passende at forebringe den for Gr. Reventlov, paa den anden Side holdt jeg den en bedre Skiæbne værd, end at henkastes i et Archiv, for at fortæres af Støv og Møl. Imidlertid torde det være bedst at overlevere den til Hans Excellence; da De efter Deres gode Tilbud tillader mig at besvære Dem med denne Forretning, i hvilken Hensigt og indesluttede Brev er skrevet.

Aarsagen til at Steenkullene paa Bornholm ei ere nævnte, er den, at jeg har kundet derom finde nogen trykt Efterretning.

Dersom De bæerer mig med nogle Linier; da er Adr. indtil 2 Maaneder: Oberberginspector Martini in Tarnoviz, ellers Freyberg, poste restante.

Med megen Højagtelse

Deres højstforbundne

H C. STRØM.